

Socioekonomiska effekter av ett oljepåslag

Denna text är en kortare sammanfattning av rapporterna:

- *Socioekonomiska effekter av större oljepåslag – förstudie med scenario*, och
- *Socioekonomiska effekter av större oljepåslag – fördjupning*.

För mer information rekommenderas att ladda ner rapporterna i deras helhet.
De hittas på www.msb.se under kommunens oljeskydd, flik 18.

Erfarenheter från oljeutsläpp har visat att saneringsinsatser och tillhörande kostnader kan bli mycket omfattande och pågå under lång tid och även ge upphov till olika typer av socioekonomiska konsekvenser.

Den totala skadekostnaden för stora oljeutsläpp brukar vanligen indelas i tre huvudkategorier. Dessa är *respons*, *miljökonsekvenser* respektive *socioekonomiska effekter* enligt nedan:

- 1) **Respons:** Skadebegränsande åtgärder som bekämpning och sanering. Kostnaden kan betraktas som en direkt socioekonomisk kostnad och kan normalt mätas och kvantifieras i kronor.
- 2) **Miljökonsekvenser:** Långsiktiga och indirekta ekologiska skador. Dessa är svåra att mäta och kvantifiera.
- 3) **Socioekonomiska effekter.** Indirekta socioekonomiska drabbar i högre grad regional, kommunal eller lokal nivå. Även enskilda individer drabbas. De indirekta socioekonomiska skadorna är också svåra att mäta och kvantifiera i kronor och kan ge upphov till följdskador på flera nivåer.

Förstudien visar genom en studie av scenarion att flera viktiga näringsgrenar i kustområdet drabbats hårt av oljespill. Det är framförallt turistverksamheter och fiskeriverksamheter som förväntas lida stor skada. Fördjupningsstudien visar genom en jämförelse med välkända utländska stora oljeutsläppolyckor att de socioekonomiska skadekostnaderna kan variera mycket. Den visar också att fördelning mellan olika delar av turism, fiske, och direkta responsåtgärder kan vara mycket olika. Av de studerade verkliga fallen kan man se att socioekonomiska skadekostnader kopplade till turism och fiskeri är dominerande. Andra socioekonomiska aspekter är vanligen av mindre betydelse i förhållande till dessa.

Ersättning för socioekonomiska skadekostnader kan i vissa fall betalas ut av olika internationella och nationella myndigheter.

Mer att läsa

Tegeback, A., Fejes, J. & Mancinelli, C., 2010. *Metoder för att beräkna och återföra kostnader för miljöskador vid olje- och kemikalieutsläpp i Sverige. Förstudie*. IVL-rapport U2749 för MSB

Sanctuary, M. & Fejes, J. 2006. *What's missing from measures of Oil Spill Damages? – A closer look at ecosystem valuation and policy responses.* IVL-rapport U2032